

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Назва дисципліни – Культурно-історична специфіка іспаномовних літератур
2. Вид (статус) навчальної дисципліни – вибіркова
3. Освітній рівень – третій (освітньо-науковий) рівень
4. Галузь знань – 03 – гуманітарні науки
5. Спеціальність – 035 Філологія

6. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Культурно-історична специфіка іспаномовних літератур» є формування в аспірантів комплексних уявлень про культурно-історичну специфікою літератур, які розвиваються іспанською мовою в трьох частинах світу; наголошення на їхньому мовно-культурному розмаїтті та нерозривному зв'язку з етнонаціональними та державотворчими процесами, унаочнення ролі та місця окремих літератур ареалу в розвитку літератури світової, висвітлення проблеми мовно-культурної єдності й водночас диверсифікації літератур іспаномовного ареалу.

7. Завдання навчальної дисципліни «Культурно-історична специфіка іспаномовних літератур» полягає в розширенні у аспірантів їхніх мовних, лінгвокраїнознавчих та культурологічних знань та у формуванні диверсифікованого сприйняття сучасних гуманітарних реалій, у підведенні аспірантів до розуміння культурної відмінності іспаномовних текстів, створених у обох Америках, від іберійських; у встановленні взаємозв'язків між художніми творами, в аналізі художнього тексту з огляду на його національно-історичну специфіку; в оволодінні історико-генетичним та порівняльно-історичним методами вивчення літературних явищ.

8. Зміст навчальної дисципліни:

- Тема 1. Іспанська література versus література Іспанії. Початкова багатомовність літератури Іспанії. Літературно-культурна ситуація в Галісії, Каталонії та Країні Басків; двомовність у тамтешній культурній сфері.
- Тема 2. Іспаномовна література про неіспаномовні регіони Іспанії. Галісія в творчості Каміло Хосе Сели. Роль Каталонії в «Дон Кіхоті» Мігеля де Сервантеса. Каталонська мова у творах Вісенте Бласко Ібаньеса. Іронія та критика в «Двомовному коханцеві» Хуана Марсе. Мігель де Унамуно та культура й мова басків.
- Тема 3. Розвиток літератури в іспанських автономних спільнотах з особливим мовним статусом. Галісійська література: від лірики короля Альфонсо X Мудрого до Решурдіменто; сучасний стан. Потужність каталонської літератури в Середньовіччі й на початку Ренесансу; стрімкий розвиток від 2-ї пол. XX ст. Літературні проблеми Країни Басків.
- Тема 4. Основні мовно-культурні регіони іспаномовної Америки. Мексика, Карибський басейн, Центрально-Андійський регіон, Південний конус: їхня мовно-культурна специфіка.
- Тема 5. Твори індіхеністської тематики. Індіхенізм та індіанізм: термінологічні суперечки. Індіанська проблематика та художній стиль. Чільні представники індіхенізму: Хосе Марія Аргедас (Перу), Хорхе Ікаса (Еквадор), Мануель Скорса (Перу), Росаріо Кастельянос (Мексика). Сучасна художня література індіанськими мовами.

Тема 6. Негризм у іспаноамериканських літературах. Негризм vs негритюд. Негритянська проблематика у кубинців Алехо Карпент'єра та Ніколаса Гільєна. Еквадор: Адальберто Оргіс. Перу: Енріке Лопес Альбухар.

Тема 7. Два протилежні кінці іспаномовного літературного ареалу в Америках: Південний конус та ареал чікано у США. Аргентинська література гаучо. Хосе Ернандес «Мартін Ф'єрро». Гаучістська тематика у Хорхе Луїса Борхеса. Література чікано: двомовність та етнічна свідомість; ідентифікаційна символіка; творчість Томаса Рівєри (США).

9. Пререквізити: Перелік навчальних курсів, що передують вивченню дисципліни:

Знання матеріалу бакалаврських курсів «Лінгвокраїнознавство іспаномовних країн», «Література Іспанії», «Історія іспаномовних літератур Америки», магістерського курсу «Історія та практика іспансько-українського художнього перекладу» та аспірантського курсу «Історія літератур іспаномовних країн». Знання іспанської мови на рівні не нижче В2.

10. Очікувані результати навчання:

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

Загальні компетентності.

ЗК 1. Навички використання традиційних і новітніх інформаційних і комунікаційних технологій для збору, критичного узагальнення, аналізу і синтезу матеріалу дослідження та оприлюднення його результатів

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), ставити і вирішувати дослідницькі і практичні завдання, розробляти шляхи їх розв'язання, проводити самостійні ґрунтовні дослідження на сучасному рівні та втілювати їх у практику.

ЗК 5. Здатність ефективно спілкуватись державною та іноземною мовами в професійній діяльності, представляти результати власних оригінальних досліджень у різних жанрових формах з використанням усіх новітніх інформаційно-комунікативних технологій.

ЗК 8. Здатність до критичної самооцінки, безперервного навчання протягом життя в обраній професійній сфері та суміжних галузях знань, до продовження наукових досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук.

ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери, її місця та зв'язків з іншими науками; використовувати різні види і форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності.

ФК 1. Розуміння провідних методологічних напрямів, взаємозв'язків між ними, уміння аргументовано обирати, опрацьовувати, систематизувати та критично узагальнювати теоретичні джерела власного наукового дослідження.

ФК 3. Здатність генерувати наукову проблему, формулювати робочу гіпотезу дослідження, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань, зокрема на принципах міждисциплінарних досліджень.

ФК 4. Здатність вирішувати генеровану наукову проблему, створювати доказові теоретичні моделі досліджуваних феноменів, застосовувати новітні інструменти, методи й методики аналізу, залучати дані міждисциплінарних студій, зокрема, в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

ФК 6. Ґрунтовне осягнення, збереження, творчий розвиток і популяризація основних досягнень науковців-філологів України та Харкова, зокрема, у сфері іспаністики й латиноамериканістики, зарубіжної літератури, перекладознавства.

ФК 8. Здатність утілювати результати власного філологічного дослідження у професійній діяльності викладача ЗВО, літературознавця, перекладознавця, редактора в органах державної влади та недержавних організаціях громадянського суспільства.

Дисципліна забезпечує такі **програмні результати навчання:**

ПРН 1. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, на засадах вільного і критичного мислення розуміти теоретичні й практичні проблеми, виокремлювати наукові лакуни та бачити перспективи їх дослідження.

ПРН 2. Знати науковий доробок учених України і харківських літературознавців, вміти цінувати, зберігати, поширювати їхні надбання і творчо застосовувати у власних розвідках.

ПРН 4. Обирати адекватну методологію дослідження в обраній сфері іспаністики, літературознавства, перекладознавства, володіти методами збору й аналізу даних та пропонувати послідовні кроки вивчення їх у складних і непередбачуваних умовах, що потребує запровадження інноваційних підходів та прогнозування.

ПРН 6. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в глобальному науковому просторі державною та іноземною мовами, оформлювати і виконувати наукові проекти і гранти, продукувати і редагувати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог.

ПРН 9. Розуміти і втілювати принципи вільного громадянського суспільства, цілі сталого розвитку ООН, дотримуватись цінностей класичного університету, в науці, у практичній діяльності, культурі, громадському житті в Україні і світі.

11. Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

денна форма : лекцій – 14 год., практичних – 4 годин, самостійна робота – 72 год.

заочна форма: лекцій – 5 год., практичних – 1 годин, самостійна робота – 84 год.

12. Форма контролю: Залік (4 семестр).

Інформація про викладача:

ОРЖИЦЬКИЙ Ігор Олександрович, доктор філологічних наук, доцент, професор ЗВО кафедри романо-германської філології, факультет Контактна електронна адреса: romgermphil@karazin.ua